

Mødet den 22. Septbr. 1921.

1. (J. Nr. 139—1921). Skrivelse fra Undervisningsministeriet om, at **Lærer Kr. Moustén** er beskikket til **Overlærer ved Valdemarsgades Skole** fra **1. Oktober 1921**.

Toges til Efterretning.

2. (J. Nr. 381—1921). Meddelelse fra Justitsministeriet om, at **Andragende om Bevilning til Opførelse af Operetter o. lign. i Kasino** ikke kan bevilges.

Toges til Efterretning.

3. (J. Nr. 23¹²—1921). **Beretning om Aarhus Fatigvæsen i 1920—21**.

Toges til Efterretning.

4. (J. Nr. 23¹⁰—1921). **Beretning om den kommunale Hjelpekasse i 1920—21**.

Toges til Efterretning.

5. (J. Nr. 11²—1921). Indenrigsministeriets **Approbation paa Købekontrakt** med »Bethaniaforeningen«.

Toges til Efterretning.

5. (J. Nr. 389—1921). Skrivelse fra Indenrigsministeriet angaaende det indsendte **Forslag til nyt Pensionsreglement**.

Fra Lønudvalget forelaa følgende Indstilling:

»Lønudvalget indstiller, at Byraadet tiltræder de af Indenrigsministeriet ønskede Ændringer, og foreslaar, at der i § 14, 3. Linie, mellem

Ordet »forbunden« og Ordet »Stilling« indsættes
Ordet »offentlig«, og at Ordet »offentlig« ogsaa
indsættes i 6. Linie mellem Ordet »pensions-
berettiget« og Ordet »Stilling«.

I § 27 foreslaas, at Ordet »ikke« udgaar af
3diesidste Linie og erstattes med Ordene »kun
for Politistyrkens Vedkommende«, og imellem
Ordet »afgør« og Ordet »Sagen« i den derefter
følgende Linie indsættes Ordet »ellers«.

Indstillingen vedtoges.

7. (J. Nr. 437—1921). Indstilling fra Lønudvalget
angaaende **Regulering af Dyrtidstillæget til kom-
munale Funktionærer og Arbejdere.**

Følgende Indstilling forelaa:

I. Tjenestemænd, der lønnes i Hen-
hold til Lønregulativet

a. For gifte Mænd, Enkemænd, Enker, fraskilte
og fraseparerede Mænd og Kvinder, som har
egen Husstand, eller hvem der paahviler For-
sørgelsespligt overfor Børn under 18 Aar, samt
for ugifte, hvem saadan Forsørgelsespligt paa-
hviler, og som har egen Husstand, fastsættes
Dyrtidstillæget for Halvaaret Oktober 1921—
Marts 1922 til 720 Kr. aarlig.

b. For alle øvrige og mandlige og kvindelige Funk-
tionærer 240 Kr. aarlig.

c. Iøvrigt staar de hidtil gældende Regler ved
Magt.

II. Timelønnede Haandværkere og
Arbejdsmænd.

Dyrtidstillæget fra 1. Oktober 1921 til 31. Marts
1922 fastsættes til 30 Øre pr. Time«.

Indstillingen vedtoges.

8. (J. Nr. 406—1921). Indstilling fra Lønudvalget
angaaende **Udbetaling af Pension i Henhold til**

Pensionsreglementet af 27. Januar 1921, samt Dyrtidstillæg til Pensionister.

Følgende Indstilling forelæa:

»Lønudvalget indstiller til Byraadet, at det fulde Pensionsbeløb anvises til Udbetaling til Pensionister, som er pensionerede i Henhold til Pensionsreglementet af 27. Januar d. A.

Endvidere at der, jfr. § 26 i nævnte Reglement, udbetales samme Pensionister Dyrtidstillæg i Henhold til Lov Nr. 489 af 12. September 1919 §§ 92 og 94, der lyder ssaledes:

»§ 92, Stk. 1. Der tilkommer enhver Tjenestemand et ikke pensionsgivende Dyrtidstillæg, der udbetales maanedlig og forud sammen med Lønningen.

Stk. 2. Personer, der er ansatte paa Prøve i Stillinger, som er nævnt i denne Lov, og hvis Lønning i Prøvetiden er fastsat ved Lov, tilkommer der Dyrtidstillæg efter samme Regler som for Tjenestemænd. Det samme gælder Elever, for saa vidt deres Løn er fastsat ved Lønningslov eller anden særlig Lov.

Stk. 3. For Halvaaret Oktober 1919—Marts 1920 fastsættes Dyrtidstillæget saaledes:

a) for gifte Mænd, for saadanne Enkemænd, Enker, fraskilte og fraseparerede Mænd og Kvinder, som har egen Husstand, eller hvem der paahviler Forsørgerpligt overfor Børn under 18 Aar, samt for saadanne ugifte, hvem saadan Forsørgerpligt paahviler, og som har egen Husstand, 702 Kr. aarlig, dog ikke over 39 % af den paagældende Tjenestemands Grundløn og Alderstillæg tilsammen.

b) for alle øvrige mandlige og kvindelige Tjenestemænd 360 Kr. aarlig, dog ikke over 20 % af Grundløn og Alderstillæg tilsammen,

Stk. 4. For Tiden efter Marts Maaned 1920 beregnes Dyrtidstillæget efter følgende Regler: For hver fulde 3 %, hvormed Summen af de i § 91 nævnte Udgiftposter stiger over eller falder under det af Det statistiske Departement for Juli 1919 beregnede tilsvarende Udgiftstal for Normalregnskabet, forhøjes eller nedsættes Dyrtidstillæget med 54 Kr. aarlig for de i Stykke 3 under a) nævnte Tjenestemænd, ligesom den i Stykke 3 nævnte Grænse af 39 % forhøjes eller nedsættes med 3 %. For de i Stykke 3 under b) nævnte Tjenestemænd er Dyrtidstillæget $\frac{2}{3}$ af det Dyrtidstillæg, der tilkommer de under a) nævnte Tjenestemænd, og Procenten, der begrænser Dyrtidstillægets Størrelse i Forhold til Lønnen, er $\frac{2}{3}$ af den for de under a) nævnte Tjenestemænd gældende.

Stk. 5. Naar samlevende Ægtefæller begge er berettigede til Dyrtidstillæg, udbetales der hver af Ægtefællerne Halvdelen af det største Tillæg, som en af dem kan opnaa.

§ 94. Enhver, der pensioneres i Henhold til denne Lov, ydes der et Dyrtidstillæg efter Reglerne i § 92, dog at Pensionens Størrelse uden Tillæg af Konjunkturtillæg (jfr. Kapitel 6) træder i Stedet for Grundløn og Alderstillæg ved Anvendelsen af Grænsebestemmelserne for Dyrtidstillægets Størrelse. x

Det bemærkes, at de i § 92 Stk. 3 a) nævnte 39 % fra $\frac{1}{4}$ 1920 til $\frac{30}{100}$ 1920 er ændret til 54 %, fra $\frac{1}{10}$ 1920 til $\frac{30}{100}$ 1921 til 63 % og $\frac{1}{10}$ 1921 til 45 %. x

Indstillingen vedtoges.

9. (J. Nr. 368—1921). Indstilling fra Sundhedskommissionen angaaende **Kontrol med Kvægbesætninger, der leverer Mælk til Aarhus.** (Side 104).

Fra Sygehusudvalget forelaa følgende Indstilling:

»Efter at der har været konfereret med Sundhedskommissionen og Mejerierne angaaende nævnte Sag, kan Udvalget under Henvisning til medfølgende Bilag af 6. ds. anbefale Sundhedskommissionens Indstilling.«

K. M o u s t e n anbefalede Indstillingen.

Indstillingen vedtoges.

10. (J. Nr. 444—1921). Indstilling fra Lønudvalget angaaende **Regulering af Lønnen for Portører og Piger ved Sygehusene.**

Følgende Indstilling forelaa:

»Lønudvalget indstiller til Byraadet, at Lønnen for Portører ved de kommunale Hospitaler fra 1. Oktober d. A. nedsættes med 10 Kr. pr. Maaned, saaledes at Lønnen fra nævnte Dato bliver 80 Kr., stigende til 100 Kr. pr. Maaned.

Dyrtidstillæget til Hospitalernes Piger, 10 Kr. pr. Maaned, foreslaas fra samme Dato nedsat til 5 Kr. pr. Maaned saaledes at Lønnen fra 1. Oktober d. A. bliver 50—60 Kr. pr. Maaned, hvoraf 5 Kr. er Dyrtidstillæg, plus Tjenestedragt.«

H. P. C h r i s t e n s e n forelagde Indstillingen, som nogenlunde svarede til Nedgangen for de øvrige Funktionærer og Arbejdere.

Indstillingen vedtoges.

11. (J. Nr. 385—1921). Andragende fra de Arbejdsløses Organisation om **Oprettelse af en Højskole for Arbejdsløse.**

F o r m a n d e n erindrede om, at Byraadet havde modtaget en Opfordring om at indrette Skoleundervisning for Arbejdsløse, og Skoleudvalget havde derefter faaet Sagen til Erklæring. Der fandtes ingen ledige Lokaler i Kommuneskolerne, og Udvalget havde derfor henvendt sig til Besty-

relsen for Teknisk Skole herom, ligesom man havde forhandlet med Forretningsudvalget for Arbejdernes Fællesorganisation om Sagen. Ved et Møde, hvor ogsaa Skoledirektøren var til Stede, blev den foreliggende Plan udarbejdet. Sidste Gang, man havde en saadan Skole, blev Udgiften ca. 25000 Kr., hvoraf Staten refunderede Halvdelen, men dette havde man ikke Tilsagn om nu, og Kommunen maatte derfor, hvis Byraadet vedtog at oprette Skolen, være forberedt paa at betale det hele. Udvalget regnede med, at Summen rigeligt vilde slaa til, men der vilde selvfølgelig ikke blive brugt mere end nødvendigt. Der havde været Tale om, at de Arbejdsløse skulde betale 5 Kr. for hver Serie eller 10 Kr. ialt, og Forretningsudvalget havde tænkt sig, at disse Indskud kunde betales af Fagforeningerne, men dette Haab var glippet, saa man kunde næppe vente at faa noget Indskud fra Deltagerne. Udvalget indstillede derfor til Byraadet, at faa en Sum paa 25000 Kr. stillet til Raadighed til det omhandlede Formaal. Der fandtes jo ikke en saadan Sum paa Budgettet, saa Beløbet maatte enten tages af Kassebeholdningen eller optages paa næste Aars Budget.

J. Chr. Møller havde faaet det Indtryk, at der var en særlig Organisation for de Arbejdsløse, og at dømme efter Underskriften paa Andragendet kunde det se ud til, at det var den saakaldte Syndikalistforening. Det glædede imidlertid Taleren, at Udvalget ikke havde henvendt sig til denne, men til Arbejdernes Fællesorganisation, hvilket gjorde Sagen bedre. I 1918 var Forudsætningen, at Staten skulde betale et lignende Beløb som Kommunen, og det betød jo ikke saa lidt; derfor saa det underligt ud, at man nu indstillede, at Kommunen skulde betale hele Beløbet, i Stedet

for først at spørge, om Staten vilde yde en Del deraf. Det var at foregribe Begivenhedernes Gang. Taleren vilde derfor foreslaa, hvis man vedtog at oprette Skolen, at man gjorde det under samme Form som i 1918, nemlig, at bevilge et Beløb af 25 Kr. pr. Elev under Forudsætning af, at Staten bevilger et lignende Beløb. Taleren vilde ogsaa henstille at nøjes med 2 Timers Undervisning og at fastsætte et lille Kontingent for Deltagerne.

Bern t J e n s e n mente ikke, det havde haft nogen Indflydelse, hvem der havde underskrevet Andragendet, idet alle de, som deltog i Forhandlingerne om Spørgsmaalet, var enige om, at det var et stort Gode at oprette en saadan Højskole for Arbejdsløse. Det var rigtigt, at Aarhus Kommune ikke var godt stillet økonomisk, men til Trods herfor var Udvalget enigt om, at dette Beløb burde bevilges. Naar man havde ønsket, at Deltagerne skulde yde et lille Kontingent, var det dels for at faa nogle Penge ind, dels ogsaa for at kunne binde Deltagerne noget. Man kunde dog næppe forlange, at disse selv skulde betale det, men det var Tanken, at de forskellige Organisationer kunde gøre det, og der var konfereret med Fagforeningerne herom. Disse havde imidlertid gjort gældende, at deres Kassebeholdning paa Grund af de ekstraordinære Forhold var svundet saa stærkt ind, at det vilde være umuligt at paatage sig disse Bidrag. Taleren vilde anbefale, at Byraadet vedtager den ansøgte Bevilling, men saaledes at Spørgsmaalet om de 5 Kr. Indskud udskydes til fornyet Drøftelse og Overvejelse i Udvalget.

M a r i a n e T h o m s e n saa ogsaa helst, at der betaltes lidt af Deltagerne, idet det var af Betydning at have et lille Baand paa dem. Den Sum, som Skoleudvalget havde tænkt sig, var

jo rent kalkulatorisk, men Udvalget havde muligvis intet imod at slutte sig til Hr. Møllers Forslag om en bestemt Sum pr. Elev.

H. P. Christensen fandt det heldigt at man havde haft en Lov, som bestemte, at Staten skulde være med til at bære denne Byrde. Rigsdagen var jo ikke inde i Øjeblikket, men efter Hr. Møllers Udtalelser kunde man vente, at hans Parti vilde stille sig velvilligt til et Forslag om en saadan Lov, og der var ingen Tvivl om, at ogsaa Socialdemokraterne paa Rigsdagen vilde gøre dette. Spørgsmaalet kunde dog næppe udskydes saa længe, og man kunde nok bevilge indtil 25000 Kr. nu og saa senere søge Staten om Refusion af en Del heraf. At bevilge 25 Kr. pr. Deltager var næppe heldigt, idet man vist maatte overlade til Udvalget at træffe Bestemmelse om Fag og Timetal m. v. Taleren vilde derfor meget henstille, at man i Dag vedtager Indstillingen i Principet og saa fortsætter Forhandlingerne med Fællesorganisationen om et eventuelt Tilskud, idet de forskellige Fagforeninger jo først efter Indmeldelserne kunde se, hvor meget det vilde beløbe sig til.

J. Chr. Møller mente ikke, det var nødvendigt at have en Lov for at faa Tilskud fra Staten, idet der jo var bevilget en Sum til de danske Højskoler, og deraf kunde maaske faas et Tilskud. Taleren kunde dog ogsaa gaa med til at bevilge de 25000 Kr. under Forudsætning af, at Staten yder det halve heraf; for hvis det først var fuldt bevilget af Kommunen, blev det vanskeligere at faa Staten til at yde noget.

Marthin Pedersen udtalte, at ingen havde noget imod, at Staten yder en Del af Beløbet eller giver et Tilskud af den til Højskolerne

bevilgede Sum. Men det var tvivlsomt, om denne Skole kunde komme i Betragtning ved Fordelingen, idet der krævedes visse Betingelser som Anerkendelse o. lign. Da der sidst bevilgedes et Tilskud til en Højskole for Arbejdsløse, var det i hvert Fald i Henhold til en særlig Lov. Selvfølgelig havde heller ingen noget imod, at de Arbejdsløse selv ydede noget; men det maatte i saa Fald blive Organisationernes Sag. Det kunde nok have nogen Betydning, idet Organisationerne saa kunde have Indseende med, at der ikke meldte sig andre end dem, som virkelig havde Interesse derfor, og som man kunde vente vilde fortsætte. Taleren vilde dog advare imod at komme ind paa en Undervisning paa 2 Timer. Der skulde gerne paa en saadan Skole naas et bestemt Maal, og det lod sig ikke gøre paa mindre Tid end 3 Timer.

F o r m a n d e n opfattede Hr. Møllers Forslag saaledes, at Byraadet i Dag udtaler, at man ønsker at oprette en Skole for Arbejdsløse og dertil bevilger et Beløb paa indtil 25000 Kr. under Forudsætning af, at Staten tilskyder Halvdelen af Udgiften. Taleren kunde godt slutte sig hertil, idet man saa kunde forberede alt vedrørende Etablering af Skolen og modtage Indmeldelser, og inden 15. Oktober kunde man sikkert have Ministeriets Svar paa Andragendet.

A. S n e u m fandt den foreliggende Plan udmærket, og den burde ikke ændres. for det var det mindste, der kunde være Tale om. Kontingent kunde næppe betales af de Arbejdsløse selv, og flere Organisationer havde indtil Halvdelen af deres Medlemmer arbejdsløse. Beløbet til Højskolerne bevilgedes ogsaa ifølge Lov, idet det opførtes paa Finansloven, og man kunde næppe vente noget deraf. Men hvis Hr. Møller kunde

udtale en ret sikker Formodning om, at det konservative Parti vilde støtte et saadant Andragende, var Forholdet noget andet; ellers vilde Taleren anbefale at fastholde Forslaget, som det forelaa.

H. P. Christensen anbefalede at slutte sig til Borgmesterens Forslag om at bevilge Beløbet, under Forudsætning af, at Staten refunderer Halvdelen, og saa iøvrigt fortsætte med Forhandlingerne.

J. Chr. Møller kunde selvfølgelig ikke her give noget bestemt Tilsagn om det konservative Partis Stilling til et saadant Andragende. Men Ministeriet bestemte i hvert Fald, hvor meget hver Skole skulde have af det paa Finansloven bevilgede Beløb, og i Henhold til dette kunde der sikkert ogsaa faas Tilskud, forudsat at Ministeriet vilde gaa med dertil. Det blev i hvert Fald vanskeligt for Kommunen at skaffe disse Penge, og det saa ogsaa noget flot ud saaledes uden videre at bevilge 25000 Kr., før man vidste, hvor man skulde faa Pengene fra.

Vald. Pedersen syntes, at Tiden var saa vidt fremskreden, at man nødvendigvis maatte have en Bevilling nu, og man kunde udmærket vedtage Indstillingen og saa bagefter søge Staten om Tilskud. De Arbejdsløse kunde intet betale, og Organisationerne heller ikke. Men da det i nogen Maade var et filantropisk Foretagende, kunde man maaske rette en Henvendelse til Lærerforeningen om, at Lærerne paatager sig Undervisningen velvilligt; det vilde lette Budgettet betydeligt.

Formanden henstillede at slutte Diskussionen med en Vedtagelse om, at Byraadet agter at oprette et Kursus for Arbejdsløse i Henhold til den foreliggende Indstilling, under Forudsætning

af, at man fra Statens Side faar refunderet Halvdelen af Beløbet.

G u s t a v P e d e r s e n spurgte, om Hr. Møller var indforstaaet med at man saa fortsatte med at lægge Arbejdet til Rette, idet Planen næppe kunde nedlægges, selv om Staten ikke vilde bevilge Tilskud.

A. S n e u m bemærkede angaaende Hr. Møllers Udtalelser om Flothed, at det foreliggende Forslag var anbefalet af det samlede Skoleudvalg.

M a r i u s G e e r t s e n anbefalede at tiltræde Borgmesterens Forslag.

Indstillingen vedtoges, idet Raadet besluttede at udtale, at man er sindet at oprette den foreslaaede Højskole og dertil bevilge indtil 25000 Kr. under Forudsætning af, at Staten refunderer Halvdelen af Udgiften.

F o r m a n d e n afbrød hermed Mødet, idet en Del af Byraadets Medlemmer ønskede, at være til Stede ved Kongens Afrejse fra Aarhus.

